

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoCsp/18/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318204037
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSP0:2021:8318204037.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobcu I. F. L., E., so sídlom U. X., XXX XX F., K.: XX XXX XXX, proti žalovanému E. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXXX/X, XXX XX L., o zaplatenie 5.705,40 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č.k. 5Csp/146/2018-116 zo dňa 12. novembra 2019, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania.

II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „Súd konanie v časti o zaplatenie istiny 3022,07 eur a sumy 992,12 eur, úrokov vyčíslených za obdobie do 01.10.2018 zastavuje.

V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

Žalobcovi vo vzťahu k žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 40,80% s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 261 ods. 6 písm. d), § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník platný a účinný v rozhodnom období, čl. 2 písm. b), c), čl. 10 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách z 05.04.1993, § 879g, § 54 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka s účinnosťou od 01.04.2004, § 2 písm. a), b), § 6 ods. 3 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzatvorenia zmluvy, § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1, § 168, § 255ods. 1, 2, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa XX.XX.XXXX A. o hypotekárnom úvere č. XXX/XXXX/XXHU, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 12.945,70 Eur (390.000,- Sk) s lehotou splatnosti 20 rokov. Pohľadávka žalobcu bola zabezpečená v zmluve špecifikovanými nehnuteľnosťami. Žalovaný sa v zmluve zaviazal splácať istinu úveru spolu s úrokmi v mesačných anuitných splátkach s dátumom splatnosti prvej splátky 27.05.2005 a dátumom splatnosti poslednej splátky 27.04.2025. Poslednou výzvou pred zosplatením zo dňa 01.09.2015 žalobca vyzval žalovaného k zaplateniu záväzku po lehote splatnosti, ktorý k uvedenému dňu bol vo výške 547,82 Eur, a to v lehote 15dní od doručenia výzvy. Zároveň žalobca žalovaného upozornil, že ak dlžnú sumu neuhradí, vyhlási úver za predčasne splatný. Žalobca listom zo dňa 11.10.2015 vyhlásil predčasnú

splatnosť úveru s tým, že účinnosť vyhlásenia úveru za predčasne splatný nastáva v 10. deň odo dňa doručenia výzvy. Žalovaný tento list neprevzal v odbernej lehote, a preto sa dňa 04.11.2015 vrátil sa žalobcovi. Z uvedeného dôvodu sa týmto dňom list považuje za doručený. Z listiny Štatút splatenia účtu zo dňa 01.10.2018 vyplýva vyčíslený dlh žalovaného je na istine 3.022,07 Eur, na úrokoch 1.249,22 Eur, na úrokoch z omeškania 520,28 Eur a na poplatkoch 913,78 Eur. Ďalej z tejto listiny vyplýva, že aktuálne uplatňovaná úroková sadzba pre bežný úrok je 6,95% ročne a pre úrok z omeškania 3% ročne. Z Okamžitého (priebežného) výpisu z účtu súd zistil, že žalovaný úver v sume 12.945,63 Eur čerpal dňa 11.05.2005. Celkovo v prospech žalobcu žalovaný ku dňu podania žaloby uhradil sumu 17.862,17 Eur. Žalobca súdu predložil aj faktúry, ktorými mu boli vyfakturované náklady dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti, od ktorej bolo upustené v celkovej výške 913,78 Eur; inzercia v realitnom a dražobnom magazíne spolu vo výške 2.010,74 Eur; náklady za vypracovanie znaleckého posudku a kontrolného znaleckého posudku vo výške 2x396,- Eur. Súčasne žalobca súdu predložil odpoveď Registra obyvateľstva SR, ktorý dražobnej spoločnosti oznamoval údaje o trvalom a prechodnom pobyte žalovaného a poštové hárky, svedčiace o nákladoch titulom poštovního v súvislosti s dražbou. Dňa 03.09.2019 žalobca súdu oznámil, že žalovaný uhradil istinu 3.022,07 Eur a časť úroku vyčíslené za obdobie do 01.10.2018 vo výške 992,12 Eur, preto zoberal žalobu v tejto časti späť a žiadal konanie zastaviť.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že skôr než sa začalo predbežné prejednanie sporu žalobca zoberal žalobu späť sčasti o zaplatenie istiny 3.022,07 Eur a v časti o zaplatenie úroku vyčísleného za obdobie do 01.10.2018 vo výške 992,12 Eur, preto súd aj bez súhlasu žalovaného konanie v tejto časti zastavil, pretože na jeho prípadný nesúhlas sa neprihliada. Na základe vykonaného dokazovania ďalej súd dospel k záveru, že podanú žalobu po jej čiastočnom späťvzati je potrebné zamietnuť. Vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy, je nesporné, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalobca ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom, čo vyplýva z jeho označenia v zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku považoval dohodu strán sporu o poplatkoch, ktoré žalovaný uhradil jednotlivými splátkami ešte pred začatím konania vo výške 525,44 Eur. Zmluvné dojednanie týkajúce sa poplatkov považoval za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Mal za to, že žalobca ako dodávateľ poplatky so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože poplatky sú súčasťou formulárovej zmluvy, resp. cenníka. Spotrebiteľ sa tak v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Žalovaný ako spotrebiteľ si poplatky osobitne nevyjednal vzhľadom na ich splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam. V neposlednom rade mal súd za to, že kritériu prijateľnosti zmluvnej podmienky a rovnovážnosti práv a povinností strán spotrebiteľského vzťahu nezodpovedá podmienka o poplatku, ktorý nemá pre spotrebiteľa žiaden preukázateľný prínos a za ktorý sa mu nedostáva žiadneho protiplnenia. Uvedené poplatky slúžia výlučne záujmu zmluvného partnera spotrebiteľa na maximalizácii zisku spojeného s existenciou zmluvného vzťahu. Čo sa týka poplatkov za poskytnutie úveru, za vedenie účtu a za upomienky, na tieto niet zákonného nároku a nemôže veriteľovi patriť za stavu, ak tento si uplatňuje paušálnu náhradu. Na základe uvedeného dospel k názoru, že žalobcovi nepatria vyššie špecifikované poplatky, ktoré žalovaný uhradil ešte pred začatím konania vo výške 525,44 Eur. Zároveň je toho názoru, že žalobcovi nepatrí úrok z úveru po zosplatnení úveru, kde sa oprel napr. o rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015. Vzhľadom na uvedené žalobcovi nepriznal ani nárok na úrok z úveru po zosplatnení úveru, t.j. od dňa 14.11.2015 do zaplatenia, a v tejto časti žalobu zamietol. Z tohto dôvodu žalobu žalobcu zamietol, a to v časti požadovaného zvyšku úrokov vyčíslených za obdobie od 27.10.2015 do 30.09.2018 vo výške 257,10 Eur, ako aj v časti požadovaného úroku vo výške 6,95% ročne z istiny úveru 3.022,07 Eur od 02.10.2018 do zaplatenia. Vzhľadom na vyššie uvedené mal za to, že žalovaný svojimi úhradami pred začatím konania vo výške 525,44 Eur, ako aj úhradami po začatí konania vo výške 963,90 Eur, t.j. spolu vo výške 1.489,40 Eur už uhradil žalobcovi tak požadované náklady súvisiace s dražbou vo výške 913,78 Eur, ako aj kapitalizovaný úrok z omeškania vyčíslený v žalobe za obdobie od 27.10.2015 do 30.09.2018 vo výške 520,28 Eur, ako aj ďalší požadovaný úrok z omeškania od 02.10.2018 do zaplatenia. Preto žalobu aj v časti o zaplatenie úrokov z omeškania vyčíslených za obdobie od 27.10.2015 do 30.09.2018

vo výške 520,28 Eur, úrokov z omeškania vo výške 3% ročne z istiny úveru 3.022,07 Eur od 02.10.2018 do zaplataenia a nákladov súvisiacich s dražbou 913,78 Eur zamietol.

5. K trovám konania uviedol, že v danej veci žalobca podal na súd žalobu o zaplataenie 5.705,40 Eur, kde z tejto sumy súd žalobu zastavil v časti o zaplataenie 4.014,20 Eur (70,4% žalovanej sumy), pretože žalovaný túto sumu uhradil po začatí konania na súde, čo nemožno pripočítať na ujmu žalobcovi a teda v tejto časti by patrila náhrada trov konania žalobcovi. V prevyšujúcej časti o zaplataenie 1.691,20 Eur (29,6% žalovanej sumy) súd žalobu žalobcu zamietol, čo predstavuje úspech žalovaného a neúspech žalobcu, a teda v tejto časti by patrila náhrada trov konania žalovanému. Z uvedeného výsledku konania vyplýva, že náhradu trov konania je potrebné priznať žalobcovi, a to po odpočítaní rozsahu jeho neúspechu v konaní od rozsahu žalovaným zavineného zastavenia konania, t.j. žalobcovi je potrebné priznať vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 40,80% z celkových trov konania, na ktoré by mal žalobca nárok pri plnom úspechu. O výške tejto náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to proti výroku II. a III.. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. d), e), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Poukázal na to, že zo strany žalovaného došlo k úhrade celej dlžnej sumy, a preto má za to, že žalovaný v celom rozsahu uznal dlžnú sumu voči žalobcovi. Zároveň ani pred súdom prvej inštancie nespochybňoval úroky a úroky z omeškania, komunikoval s poverenou zamestnankyňou, ktorú ubezpečil, že uskutoční úhradu celého jeho záväzku, k čomu aj došlo. K poplatku za poskytnutie úveru je súčasťou ceny úveru, a teda už s ohľadom na túto jeho povahu ani nemôže ísť o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. V tomto smere poukázal napríklad aj na rozsudok silne pro-spotrebiteľského Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 18Coú311/2015 zo dňa 23.03.2017. K poplatku za upomienku uviedol, že žalovaný sa zaviazal v prípade úkonov banky uskutočnených na základe žiadosti žalovaného, resp. vyvolaných jeho nečinnosťou uhradiť banke poplatok za upomienky. K poplatkom za znalecký posudok a kontrolný znalecký posudok uviedol, že kontrolný znalecký posudok vyhotovoval, pretože žalovaný vniesol u dražobníka námietku na znalecký posudok. Z uvedeného dôvodu preto náklady na znalecký posudok a aj kontrolný znalecký posudok sú v celom rozsahu odôvodnené a žalobca v nich aj v celom rozsahu trvá. K zmluvnému úroku vo výške 6,95% ročne od zosplatenia úveru do zaplataenia uviedol, že podľa jeho právneho názoru má nárok na zaplataenie zmluvného úroku aj po zosplatení a poukázal na moment vzniku povinnosti dlžníka platiť úroky, ktorý je v zákone výslovne uvedený a neodvíja sa od obsahu dohody medzi stranami, ale je naviazaný na moment faktického poskytnutia peňažných prostriedkov. Poukázal na znenie § 502 Obchodného zákonníka, kde s ohľadom na teologický, systematický, jazykový a logický výklad sa musí dospieť k záveru, že moment ukončenia trvania povinnosti dlžníka platiť úroky sa odvíja od skutočného vrátenia peňažných prostriedkov veriteľovi. Dohodnutý úrok z ekonomického hľadiska predstavuje cenu finančných prostriedkov, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi, a ktoré dlžník veriteľovi nevrátil. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach. S ohľadom na uvedené potom nie je dôvod, aby dlžník úroky za obdobie po vyhlásení/účinnosti predčasnej splatnosti úveru nemal povinnosť platiť. Opačný právny názor vedie k absurdným dôsledkom, kedy de facto znevýhodňuje väčšinu klientov/spotrebiteľov, ktorí riadne splácajú svoje peňažné záväzky podľa podmienok dohodnutých s bankou, oproti dlžníkom, ktorí si svoje povinnosti neplnia. Záverom si dovoľil poukázať aj na prípadné bezdôvodné obohatenie žalovaného na jeho úkor, ktoré jednoznačne vzniká na strane žalovaného držbou peňažných prostriedkov v období po zosplatení úveru. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku II. zmenil tak, že žalovaného zaviazal, aby zaplatil žalobcovi zvyšok vyčíslených úrokov, úroky z omeškania a poplatky, eventuálne, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Taktiež si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanou inou vadou konania, nevykonaním navrhnutých dôkazov, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

11. Žalobca v podanom odvolaní namietal nepreskúmateľnosť rozsudku, čo podľa neho zakladá inú vadu konania. Tu odvolací súd uvádza, že prípadnú nepreskúmateľnosť rozsudku možno subsumovať iba pod odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. - porušenie práva na spravodlivý proces, a nie pod odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p. - inú vadu, lebo tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takáto vada zistená nebola.

12. K námietke nevykonania všetkých dôkazov pred súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že vo všeobecnej rovine do kategórie procesných väd s ústavnoprávnymi dôsledkami možno zahrnúť aj problematiku tzv. „opomenutých dôkazov“, ktorá v zásade zahŕňa aj takú procesnú situáciu, keď niektorá zo strán sporu navrhne vykonanie dôkazného prostriedku, ktorý je zamietnutý bez vecného zdôvodnenia obsiahnutého v odôvodnení konečného rozhodnutia a zodpovedajúceho povahy a závažnosti veci, prípadne je celkom opomenutý. Z podaného odvolania nevyplýva, v čom žalobca videl naplnenie tejto odvolacej námietky. Odvolací súd má za to, že zo strany žalobcu došlo len k formálnemu uvedeniu tejto odvolacej námietky bez jej bližšej špecifikácie, pričom odvolací súd v rámci odvolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia nezistil naplnenie tejto odvolacej námietky.

13. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka nebola preukázaná.

14. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Táto odvolacia námietka naplnená nebola.

15. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

16. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená Zmluva o hypotekárnom úvere je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

17. Je teda nepochybné, že predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, pričom aj zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka možno považovať za spotrebiteľskú. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie správne na posúdenie právneho vzťahu aplikoval ustanovenia na ochranu spotrebiteľa. Je pritom zrejmé, že obsah zmluvy si žalovaný ako spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal ani možnosť podstatným spôsobom ovplyvniť jej obsah.

18. Odvolací súd nijako nepopiera aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka na úverové vzťahy. Predmetná vec sa však týka záväzkovo-právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Ide teda o typický občianskoprávny vzťah a niet dôvodu nechrániť dobromyseľnosť žalovanej ako spotrebiteľa vychádzajúcu z dôvery v objektívne občianske právo.

19. Odvolací súd sa následne zaoberal najprv odvolacími námietkami žalobcu vo vzťahu k nepriznaniu zmluvného úroku po zosplatnení úveru.

20. V prvom rade je potrebné poukázať na to, že otázka existencie, resp. neexistencie nároku veriteľa na zmluvné úroky po zosplatnení úveru je stále pomerne diskutovaná a aplikačná prax sa pri riešení tejto otázky rozchádza. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v súlade s požiadavkami zakotvenými v § 220 ods. 2 C.s.p. dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie nepriznať žalobcovi zmluvný úrok po zosplatnení a odlišnosť svojho právneho názoru v predmetnej otázke dostatočne zdôvodnil aj s poukazom na aktuálne rozhodnutia vyšších súdov v tejto otázke. Odvolací súd tak považuje rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti za vecne správny, stotožňuje sa s názorom súdu prvej inštancie a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku dopĺňa nižšie uvedené.

21. Nemali by byť pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru.

22. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet pritom zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť bližšie neurčenú dobu úroky popri úrokoch z omeškania a takým ustanovením nie je ani ustanovenie § 503 Obchodného zákonníka, rovnako pre porovnanie ani Občiansky zákonník v ustanoveniach o pôžičke takéto pravidlo neuvádza.

23. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným

zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku logicky prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania. V tejto súvislosti je však potrebné rovnako uviesť, že k predčasnemu zosplatneniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním veriteľa, a teda bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranným adresovaným právnym úkonom.

24. Predčasné zosplatnenie úveru tak predstavuje vo svojej podstate jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej úverovej istiny. Podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach tak na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku.

25. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa za obdobie po zosplatnení. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru).

26. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku.

27. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však nepožíva v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov po zosplatnení.

28. K námietkam žalobcu, ktorými poukazoval najmä na znenie ustanovení Obchodného zákonníka odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že nepopiera ich aplikáciu, avšak v predmetnom prípade ide o spotrebiteľský vzťah, ktorý je regulovaný osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku, ako aj v zákone č. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzatvorenia zmluvy. Zmluvným dojednaním tak nie je možné vylúčiť pôsobnosť právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa, ktoré sú predpismi obsahujúcimi kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle týchto právnych predpisov. Výnimku netvorí ani zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Právne predpisy na ochranu spotrebiteľa majú vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu *lex specialis*, a preto majú prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka. Rovnako nemožno prisvedčiť ani námietkam

vzneseným osobitne k rozhodnutiam, ktoré súd prvej inštancie uviedol na podporu svojich tvrdení. V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že pre rozhodovanie o odvolaní v predmetnej veci nie je vyslovený názor v inom rozhodnutí súdu záväzný. Rovnako je tiež potrebné poukázať na to, že žalobca poukázal na tie rozhodnutia, ktoré podporujú jeho názor, pričom v prípade rozhodnutí Krajského súdu v Prešove ide o také rozhodnutia, ktoré boli vydané senátmi obchodného kolégia súdu, ktoré v predmetnej otázke zastávajú iný právny názor, ako senáty civilného kolégia súdu. V tejto súvislosti preto odvolací súd dáva do pozornosti aktuálne rozhodnutia senátov civilného kolégia súdu, ktoré aj v súčasnosti zastávajú právny názor nepriznávania zmluvných úrokov po vyhlásení predčasnej splatnosti - napr. sp. zn. 8Co/122/2019 zo dňa 20.07.2020, sp. zn. 1CoCsp/14/2020 zo dňa 22.09.2020, sp. zn. 20CoCsp/36/2020 zo dňa 29.09.2020, sp. zn. 23Co/109/2019 zo dňa 30.09.2020.

29. Odvolací súd na tomto mieste rovnako dáva do pozornosti aj body 27., 28., 30. a 31. Písomných pripomienok Európskej komisie zo dňa 24.11.2020 vo veci C-192/20, kde Európska komisia vo vzťahu k úrokom po zosplatnení uviedla, že: „27. [...] Komisia sa domnieva, že príslušná zmluvná podmienka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá dáva banke právo požadovať okrem úrokov z omeškania aj bežné úroky po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, sa už z tohto hľadiska javí ako neplatná len z toho dôvodu, že sa odchyľuje od uvedených kogentných ustanovení slovenského práva, čo prislúcha posúdiť vnútroštátnemu súdu. Vnútroštátny súd uvádza v bode 7., že takýto názor bol odobrený tak Najvyšším súdom Slovenskej republiky, ako aj Ústavným súdom Slovenskej republiky a v inom súdnom konaní už právoplatne rozhodol o nekalosti rovnakej zmluvnej klauzuly. 28. V tomto zmysle je predmetná (nie individuálne dohodnutá) zmluvná podmienka pravdepodobne nekalá podľa článku 3 ods. 1 smernice, keďže sa zdá, že sa výrazne odchyľuje od príslušných kogentných pravidiel, čo spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy na úkor spotrebiteľa, čo však tiež musí posúdiť vnútroštátny súd. 30. Značná nerovnováha môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa spotrebiteľ ako strana predmetnej zmluvy nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa. 31. Predmetná zmluvná podmienka vo veci samej ukladá spotrebiteľovi povinnosť zaplatiť zmluvné úroky za obdobie nasledujúce po tom, ako bol úver vyhlásený bankou za okamžite splatný, popri úrokoch z omeškania upravených vnútroštátnymi právnymi predpismi. Banka tak ukladá spotrebiteľovi dodatočnú povinnosť, ktorá nie je ustanovená vo vnútroštátnych predpisoch. Zdá sa, že takáto kumulácia úrokov výrazne zhoršuje postavenie spotrebiteľa v porovnaní so zákonnými ustanoveniami, pretože po jednostrannom vyhlásení úveru okamžite splatným by si veriteľ zachoval všetky svoje práva vyplývajúce zo zmluvy popri úrokoch z omeškania a iných sankciách, ako aj náhradu škody, ak je možné takúto škodu preukázať.“ S poukazom aj na uvedené závery Písomných pripomienok Európskej komisie má odvolací súd za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k nepriznaniu úroku po vyhlásení zosplatnenia úveru bolo správne. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd nevidel dôvod, aby odvolacím námietkam žalobcu v tomto smere vyhovel.

30. Záverom k vyššie uvedenému odvolací súd okrem iného ešte dodáva, že nárok na úrok po zosplatnení má byť podľa názoru odvolacieho súdu výsledkom tzv. individuálneho dojednaní, t.j. dojednaní nároku na úrok po zosplatnení, ktoré dojednanie musí byť súčasťou Zmluvy o úvere, nie Obchodných podmienok, ktoré nie sú podpísané dlžníkom. Vychádzajúc z uvedeného je potrebné konštatovať, že medzi zmluvnými stranami nebol v predmetnom prípade individuálne dohodnutý úrok po zosplatnení, pričom v zmluve absentuje i platne dohodnutá výška úroku po zosplatnení úveru, preto ho nemožno v zmysle ustanovení o spotrebiteľskom úvere ani požadovať. Odvolací súd konštatuje, že žalobca nepreukázal dohodnutie úrokov po zosplatnení úveru so žalovaným ako spotrebiteľom, či už priamo v spotrebiteľskej zmluve alebo nepochybným spôsobom v samostatných Obchodných podmienkach, preto bolo potrebné dospieť k záveru, že so žalovaným neboli platne dojednané úroky z úveru v prípade zosplatnenia úveru. Aj z uvedených dôvodov preto považoval záver súdu prvej inštancie za správny.

31. Vo vzťahu k poplatkom, ktoré boli súdom prvej inštancie zamietnuté odvolací súd uvádza, že aj v tomto smere považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne. Znak neprijateľnej podmienky napíňa nielen neprimeraná podmienka, ale i podmienka, ktorá je neurčitá a neprimeraná, či podmienka, ktorá je v rozpore s ratio legis zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Dojednanie o poplatkoch za náklady súvisiace s poskytnutím úveru bolo zo strany žalobcu v zmluve vopred predformulované a žalovaný ich znenie nemohol nijako ovplyvniť, preto tieto podmienky neboli

so žalovaným ako spotrebiteľom individuálne dojednané, pričom napr. poplatky za poskytnutie úveru boli už v iných konaniach vyhlásené za neplatné a ide o podmienky, ktoré sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch. V uvedených skutočnostiach tak spočíva hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach medzi sporovými stranami. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie mal odvolací súd rovnako za preukázané, že celkovými úhradami žalovaného vo výške 1.489,40 Eur pred začatím konania a počas konania, boli aj tak tieto všetky poplatky, ktorých zaplata sa žalobca domáhal už zo strany žalovaného ako dlžníka uhradené. Z uvedeného dôvodu bolo odvolanie žalobcu aj v tomto smere nedôvodné.

32. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

33. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

34. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p.). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov C.s.p. zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu. Odvolací súd nezistil ani žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 C.s.p..

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).